

Sygn. akt IC 395)13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2014 r.

Sąd w Częstochowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krystyna Mieszkowska

Protokolant: Magdalena Adamus

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2014 r. w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. Ś.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Okręgowemu w Częstochowie i Prokuratorowi Rejonowemu w Częstochowie

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. przyznaje radcy prawnemu K. P. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Częstochowie kwotę 4.428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu;
3. nie obciąża powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego.

Sygn. akt I C 395)13

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 września 2013 r. sprecyzowanym w piśmie z dnia 3 czerwca 2014 r. powód S. Ś. domagał się zasądzenia na jego rzecz od Skarbu Państwa kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, która została wyrządzona na jego osobie wskutek wykonywania władzy publicznej.

W uzasadnieniu powód wskazał, że niesłusznie prowadzone wobec niego postępowania karne doprowadziły go do ruiny materialnej i psychicznej, zniszczyły jego karierę zawodową i uniemożliwiły mu udział w życiu publicznym. Podał, że został przez Prokuraturę Rejonową w Częstochowie niesłusznie oskarżony o oszustwo, a następnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego. Na skutek jego apelacji wyrok ten został uchylony do ponownego rozpoznania w wyniku, którego Sąd uniewinnił go od zarzucanego mu czynu, stwierdzając, że nie w jego czynie brak jest znamion przestępstwa. Pomimo tego Prokurator wniósł apelację, którą następnie cofnął uznając, że wyrok Sądu był prawidłowy. Postępowanie w tej sprawie toczyło się przez 5 lat, a w trakcie procesu w prasie ukazywały się artykuły prasowe, które przedstawiały powoda jako „złodzieja” i „oszusta”. Zniszczone zostało dobre imię powoda, jego godność i cześć. Zarzuty, które mu stawiano i ich nagłośnienie spowodowały, że pozbawiony był możliwości awansu, a po zlikwidowaniu jego stanowiska pracy, nikt nie chciał go zatrudnić. Prawomocny wyrok uniewinniający nic nie zmienił w tej kwestii, bo wcześniej prasa, na podstawie wypowiedzi Prokuratury opisała go już jak przestępcę. Sytuacja ta sprawiła, że od sierpnia 2011 roku powód jest bezrobotny i otrzymuje tylko zasiłek przedemerytalny. Stres związany

w toczącym się postępowaniem osłabił kondycję psychiczną powoda i spowodował pojawienie się u niego licznych chorób, ucierpiała też na tym cała jego rodzina.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa, a kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że w toku śledztwa (o sygn. akt V Ds. 52/06/S) prokurator wydał postanowienie o zabezpieczeniu na mieniu S. Ś. roszczenia o naprawienie szkody, zajmując należną S. Ś. wierzytelność w kwocie 78.825 zł zasądzoną na jego rzecz od (...) S.A. z siedzibą w C.. Powód został poinformowany o zajęciu wierzytelności, a pomimo to złożył wniosek egzekucyjny do komornika sądowego o egzekucję zajętej kwoty, co zostało uczynione. Działania powoda były przyczyną złożenia, przez pełnomocnika (...) S.A., zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa wyłudzenia kwoty 78.825 zł. Pozwany wskazał, że w tych okolicznościach skierowanie aktu oskarżenia nie było działaniem bezprawnym, prokurator nie naruszył zasad postępowania karnego i zachowane były wszystkie prawa procesowe S. Ś.. Na skutek faktów ujawnionych w toku postępowania sądowego, zmieniła się ocena prawna zdarzenia, stąd aprobata Prokuratury dla wyroku uniewinniającego. Pozwany powołał się ponadto na orzeczenia, z których wynika, że samo prowadzenie postępowania karnego, nawet jeżeli później zostało ono zakończone uniewinnieniem, nie stanowi działania bezprawnego. Zarzucił również, że powód nie wykazał niezgodnego z prawem działania pozwanego, szkody i związku przyczynowego. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda podając, że od chwili wniesienia aktu oskarżenia przez Prokuratorę minęło już 3 lata.

Pismem z dnia 3 czerwca 2014 r. powód, występujący już z pełnomocnikiem, wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego. Wskazał, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia jest chybiony gdyż Prokuratura popierała akt oskarżenia, następnie wniosła apelację, a zatem termin przedawnienia rozpoczął swój bieg od dnia cofnięcia apelacji - dnia 1 października 2010 roku. Powód wskazał na artykuły prasowe, które opisywały jego skazanie wraz z ich komentarzami i zaznaczył, że o tym, że ostatecznie został uniewinniony prasa nie wspomniała. Wskazał, że oskarżenie go od początku nosiło znamiona bezprawności, bo powód, na podstawie obowiązujących przepisów procedury cywilnej, uprawniony był do egzekucji swojej należności. Podał także, że wbrew stanowisku pozwanego w sprawie nie ujawniły się żadne nowe okoliczności i od początku postępowania ocena zachowania powoda nie pozwalała na przypisanie mu znamion czynu zabronionego. Powód wskazał, że jeżeliby uznać, że działania Prokuratury nie były bezprawne, Skarb Państwa powinien ponieść odpowiedzialność na zasadach słuszności z art. 417² k.c.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód S. Ś. w latach 1998-2002 był dyrektorem Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa (...) w C.. Równolegle w latach 1998-2006 sprawował mandat Radnego Miasta C. z ramienia ugrupowania (...).

dowód: cv powoda k. 64-66, przesłuchanie powoda k. 87-92.

W roku 2001 przeciwko S. Ś. wszczęto dochodzenie zakończone złożonym w dniu 13 listopada 2006 r. do Sądu Rejonowego w Częstochowie aktem oskarżenia, w którym postawiono mu cztery zarzuty z art. 296 § 1 i 3 k.k. i art. 585 k.s.h. w związku z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k., art. 61 § 1 k.k.s., art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k. oraz art. 77 ust. 2. ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Zarzut z art. 296 § 1 i 3 k.k. i art. 585 k.s.h. w związku z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. obejmował okres od dnia 16 sierpnia 1999 r. do marca 2002 r., podczas którego powód pełnił funkcję Prezesa Zarządu – Dyrektora Naczelnego Przedsiębiorstwa (...) S.A.” w C. i działając w krótkich odstępach czasu ze z góry powziętym zamiarem, wspólnie i w porozumieniu z trzema innymi osobami będąc zobowiązany na podstawie art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, na podstawie działu III aktu komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego, § 12 statutu spółki i art. 368 §1 oraz art. 371 § 1 kodeksu spółek handlowych do zarządzania spółką i zajmowania się jej sprawami majątkowymi niedopełniając ciężących na nim obowiązków w

zakresie prowadzenia działalności przedsiębiorstwa, a następnie spółki zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki oraz rachunku ekonomicznego wyrządził szkodę majątkową w wielkich rozmiarach Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w C. i Przedsiębiorstwu (...) S.A.” w C. w łącznej kwocie nie mniejszej niż 6.750.156,34 zł.

W ramach toczącego się postępowania, postanowieniem z dnia 9 listopada 2004 r. prokurator Prokuratury Okręgowej w Częstochowie dokonał zabezpieczenia wierzytelności w kwocie 78.825 zł przysługującej S. Ś. od Przedsiębiorstwa (...) S.A. w C., stwierdzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 3 listopada 2004 r. o sygn. akt IV P 45/04. Na podstawie postanowienia prokuratora Komornik Sądowy dokonał zajęcia wierzytelności, o czym poinformowany został S. Ś..

Sprawa powyższa w dalszym ciągu prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Częstochowie pod sygn. akt IIIK 1031)06.

dowód: kopia aktu oskarżenia z dnia 10.11.2006 r. w sprawie Sądu Rejonowego w Częstochowie IIIK 1031/06 k. 112-258, kopia opinii zarządu Przedsiębiorstwa (...) k. 259-266, kopia opinii technicznej J. K. k – 267-284, akta sprawy IV K 233/09: postanowienie z dnia 9.11.2004r. sygn. akt. V Ds. 21/03/S k. 28, akta sprawy IV K 233/09: zajęcie wierzytelności k. 34, potwierdzenie odbioru k. 40.

W dniu 31 sierpnia 2005 r. S. Ś. skierował do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie wniosek o egzekucję kwoty zasądzonej na jego rzecz wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 3 listopada 2004 r. o sygn. akt IV P 45/04. Komornik zajął rachunek bankowy (...) S.A. i wyegzekwował całą należność przysługującą powodowi.

dowód: wniosek egzekucyjny k. 71, zawiadomienie o zajęciu k. 87,91, 94,

W dniu 24 stycznia 2006 r. (...) S.A. (dawne Przedsiębiorstwo (...) S.A.” w C.) skierowało do Prokuratury Rejonowej w Częstochowie zawiadomienie o popełnieniu przez powoda przestępstwa polegającego na wyłudzeniu nienależnej mu kwoty 78.824 zł na szkodę składającego zawiadomienie, polegające na bezprawnym skierowaniu do komornika wniosku egzekucyjnego o wyegzekwowanie powyższej kwoty, pomimo, że dłużnik, tj. (...) S.A. prawie 5 miesięcy wcześniej kwotę tę zapłacił. Postanowieniem z dnia 16 lutego 2006 r. wszczęto przeciwko powodowi śledztwo, a postanowieniem z dnia 28 marca 2006 roku postawiono mu zarzut, że w dniu 5 września 2005 r. w C. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, złożył do Komornika Sądowego Rewiru II przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie wniosek egzekucyjny w celu wszczęcia egzekucji przeciwko dłużnikowi (...) S.A. w C. i poprzez wprowadzenie go w błąd, co do wymagalności wierzytelności zajętej w dniu 8.12.2004 r. przez Komornika Sądowego Rewiru V przy Sądzie Rejonowym w Częstochowie w trybie zabezpieczenia na podstawie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym, czym doprowadził (...) S.A. do niekorzystnego rozporządzenia pieniędzmi w kwocie 78.825 zł tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.

dowód: akta sprawy IV K 233/09: zawiadomienie k. 1-2, postanowienie o wszczęciu śledztwa k. 12, postanowienie o przedstawieniu zarzutów k. 280

W dniu 23 lutego 2007 r. przeciwko S. Ś. skierowano akt oskarżenia do Sądu Rejonowego, który wyrokiem z dnia 13 maja 2008 r. skazał go za zarzucany mu czyn na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata oraz grzywnę.

dowód: akta sprawy IV K 233/09: akt oskarżenia k. 391-394, wyrok Sądu Rejonowego sygn. akt. IV KK 201/07 k. 512

Następnego dnia po ogłoszeniu wyroku w Gazecie (...) – C. ukazał się artykuł pt. „Jak były prezes chciał wykiwać prokuratora”, w którym jego autor w subiektywny sposób opisał sytuację, która stała się podstawą skazania. Pod artykułem użytkownicy Internetu zamieścili wiele złośliwych komentarzy dotyczących tejże sprawy. Kolejny artykuł prasowy dotyczący spraw sądowych powoda ukazał się w dniu 21 grudnia 2008 r. Jego autor komentował

prośbę powoda o zmianę przydzielonego mu adwokata w toczącej się wobec niego sprawie karnej przypominając równocześnie okoliczności i wyrok wydany w dniu 13 maja 2008 r.

dowód: artykuł z dnia 14.04.2008 roku k. 58-61 artykuł wraz z komentarzami użytkowników, artykuł z dnia 21.12.2008 roku k. 62-63.

Na skutek apelacji powoda wyrokiem z dnia 30 marca 2009 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

dowód: wyrok sygn. akt VII Ka 985/08 k. 615.

Wyrokiem z dnia 5 maja 2010 r. Sąd Rejonowy w Częstochowie ponownie rozpoznając sprawę uniewinnił powoda od zarzucanego mu występku wobec braku znamion czynu zabronionego. Orzeczenie to stało się prawomocne w dniu 1 października 2010 r. z uwagi na cofnięcie przez Prokuratora apelacji podczas rozprawy prowadzonej przez Sąd drugiej instancji.

dowód: wyrok sygn. akt. IV K 233/09 k. 741, protokół rozprawy apelacyjnej k. 793-794.

W lokalnej prasie nie ukazała się żadna wzmianka o tym, że postępowanie prowadzone przeciwko S. Ś. zakończyło się jego uniewinnieniem.

dowód: przesłuchanie powoda k. 87-92.

W toku rozprawy z dnia 7 listopada 2008 r. w sprawie (...)06 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Częstochowie powód jako oskarżony wnioskował o wyłączenie jawności rozprawy ze względu między innymi na ochronę jego dóbr osobistych, jak również "celem uniknięcia działania środków masowego przekazu przeciwko dobru wymiaru sprawiedliwości". Powód wyjaśnił wówczas, że w połowie 2001 r. ówczesny wiceprezydent miasta C. wezwał do siebie dziennikarza Gazety (...) i stwierdził, że należy szukać haków na powoda, bo powód przeszkadza układowi politycznemu (...), który wówczas doszedł do władzy. W listopadzie 2001 r. zaczęła się nagonka na jego osobę od artykułu w tygodniku (...), gdzie zaczęto opluwać jego osobę. Później w Gazecie (...) ukazał się szereg paszkwili, wtedy prasa działała na jego szkodę i na szkodę wymiaru sprawiedliwości. Później artykuły te pojawiały się jako przedruki lub interpretacje internetowe, jego syn był prześladowany, mówiono mu, że ma ojca przestępcę. W ocenie powoda za zasługi opluwania go jednego z autorów artykułów powołano na rzecznika prasowego (...). Od końca 2001 r., kiedy jeszcze nie przedstawiono mu zarzutów prasa wywierała nacisk na Prokuraturę.

dowód: kopia protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2008 r. k. 285-292.

Powód leczy się kardiologicznie z powodu migotania zastawki serca i nadciśnienia. W związku ze swoją chorobą powód ponosi koszty leczenia w wysokości około 100-150 zł miesięcznie.

dowód: dokumentacja medyczna k. 78-83, przesłuchanie powoda k. 87-92.

Z uwagi na toczące się postępowania karne powód nie wziął udziału w kolejnych wyborach samorządowych, w jego odczuciu wyborcy zaczęli go bojkotować, nie chcieli przychodzić na organizowane przez niego spotkania, ówczesny pracodawca powoda poinformował go, że nie przewiduje jego awansu zawodowego, ostatecznie w 2011 r. jego stanowisko pracy zostało zlikwidowane. Aktualnie S. Ś. utrzymuje się ze świadczenia przedemerytalnego w wysokości 800 zł. Poszukuje zatrudnienia, ale nie może znaleźć pracy, bo, jak uważa, pomimo uniewinnienia go ludzie dalej uważają go za oszusta. W jego ocenie, ludzie zaczęli odsuwać się od niego uważając, że popełnił przestępstwo. W jego ocenie emocje związane z postępowaniem karnym odbiły się negatywnie również na jego rodzinie.

dowód: przesłuchanie powoda k. 87-92.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach spraw karnych i zeznania powoda. Dokumenty w postaci wyroków, postanowień, aktu oskarżenia to dokumenty urzędowe, które korzystają

z domniemania zgodności z prawdą (art. 244 § 1 k.p.c.). Strona pozwana nie kwestionowała również dokumentacji medycznej przedstawionej przez powoda, a wobec faktu, iż jej autentyczność nie budziła wątpliwości, należało uznać zawarte w niej treści za prawdziwe. Wiarygodne są zeznania powoda w zakresie, w jakim opisuje on odczuwanie krzywdy związane z postawieniem mu zarzutu oszustwa i toczącym się wobec niego postępowaniem karnym. Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda w takim zakresie, w jakim łączył on negatywne zmiany zachodzące w jego życiu z prowadzonym przeciwko niemu postępowaniem w sprawie IV K 233)09. Zeznania powoda w tym zakresie są gołosłowne, nie zostały poparte żadnymi dowodami, nadto pozostają w sprzeczności z prezentowanymi przez powoda odczuciami co do skutków jawności rozpraw w zakresie ochrony jego dóbr osobistych w toku pierwszej toczącej się przeciwko niemu sprawy III K 1031)06. Zeznania powoda dotyczące odczuwanych przez niego dolegliwości zdrowotnych, pomimo swojej wiarygodności, nie mogły stanowić dowodu na istnienie związku przyczynowego między jego rozstrojem zdrowia, a emocjami wywołanymi postępowaniem karnym. Dla wykazania powyższego związku powód reprezentowany przez fachowego pełnomocnika nie przedstawił żadnych wniosków dowodowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie zauważyć należy, że zarzut pozwanego dotyczący przedawnienia roszczenia S. Ś. jest niezasadny. Prawidłowo wskazał powód, że trzyletni bieg przedawnienia (art. 442¹ § 1 i 3 k.c.) rozpoczął się w niniejszej sprawie w dniu 1 października 2010 r. (data prawomocności wyroku uniewinniającego i cofnięcia apelacji). W tej chwili ustały bowiem zachowania pozwanego, które w ocenie powoda były źródłem jego szkody. Wskazać bowiem należy, że „jeżeli źródłem szkody jest zdarzenie o charakterze ciągłym przedawnienie rozpoczyna bieg z ustaniem takiego zdarzenia.” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 roku V CSK 153/11, LEX 1243092). Powód wniósł powództwo 30 września 2013 roku, a zatem na jeden dzień przed upływem terminu przedawnienia. Powód S. Ś. żądał od Skarbu Państwa - Prokuratora Rejonowego w Częstochowie i Prokuratora Okręgowego w Częstochowie, zadośćuczynienia za krzywdę która została mu wyrządzona w związku z postawieniem mu zarzutu oszustwa, a następnie wniesieniem przeciwko niemu aktu oskarżenia i popieraniem go, pomimo, że czyn, o który go oskarżano, nie zawierał znamion przestępstwa. Powód wskazywał, że postępowanie organów ścigania naruszyło jego dobre imię, cześć i godność, doprowadziło do zrujnowania jego życia zawodowego, politycznego oraz było dla niego źródłem szkody. Podstawę prawną roszczenia powoda w zakresie zadośćuczynienia stanowi zatem art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c., natomiast w zakresie odszkodowania art. 24 § 2 k.c. w zw. z art. 417 k.c. i art. 445 k.c.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, **chyba, że nie jest ono bezprawne** (...) Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Paragraf 2 tego przepisu stanowi, że: Jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych. Artykuł 417 § 1 k.c. mówi natomiast o tym, że: Za szkodę wyrządzoną **przez niezgodne z prawem** działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa.

Należy zatem zauważyć, że podstawową przesłanką warunkującą odpowiedzialność tak za naruszenie dóbr osobistych, jak i odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie przy wykonywaniu władzy publicznej stanowi bezprawność takiego działania. W sprawach tego rodzaju powód musi wykazać, iż doszło do zagrożenia lub naruszenia jego dobra osobistego. Pozwany natomiast, chcąc zwolnić się od odpowiedzialności, ma obowiązek wykazać, że jego działanie nie było bezprawne.

Istnieje wiele okoliczności wyłączających bezprawność. Jedną z nich jest działanie w ramach obowiązujących przepisów prawa. Niewątpliwie, co do zasady, prowadzenie przez Prokuraturę postępowań karnych jest nie tylko zgodne z prawem, ale i stanowi realizację obowiązku ustawowego nałożonego na ten organ przez ustawy takie jak kodeks postępowania karnego, czy prawo o prokuraturze. Nie wyklucza to jednak odpowiedzialności tego organu, gdy postępowanie karne toczy się niezgodnie z przepisami, z ich przekroczeniem lub ewidentnie przy braku jakichkolwiek dowodów winy.

Zauważyć należy, że każde postępowanie karne prowadzone przeciwko osobie powoduje naruszenie pewnych dóbr osobistych osoby podejrzanej czy następnie oskarżonej. Samo postawienie w stan oskarżenia poddaje bowiem w wątpliwość uczciwość i prawowitość osoby przeciwko której toczy się postępowanie, a osoba ta narażona jest na szereg niedogodności związanych z tokiem postępowania, które znacznie ogranicza jej wolność osobistą, a częstokroć godzi również w jej interesy majątkowe.

Uwagi te należy odnieść również do powoda, którego dobra osobiste niewątpliwie zostały naruszone przez toczące się postępowanie. Powód postawiony został w stan oskarżenia, zarzucono mu popełnienie oszustwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Toczyący się proces niewątpliwie nie pozostawał bez wpływu na możliwość zachowania przez powoda dobrego imienia, a w powiązaniu z już toczącym się przeciwko niemu drugim postępowaniem karnym dezorganizował jego życie i wpływał na realizację jego planów zawodowych. Postępowanie, które toczyło się wobec powoda w sprawie (...) 233)09 nie było jednak całkowicie pozbawione podstaw i toczyło się zgodnie z obowiązującą procedurą, nie może być zatem uznane za bezprawne. Złożenie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa przez (...) S.A. obowiązywało Prokuraturę do podjęcia czynności wyjaśniających tę kwestię. Należy bowiem mieć na względzie dominującą w polskim porządku prawnym zasadę postępowania z urzędu (art. 9 § 1 k.p.k. i art. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, j.t. Dz. U. z 2011, Nr 270, poz.1599). Organy ścigania uznały, że w sprawie zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa oszustwa, a przeprowadzone postępowanie, zebrane materiały dowodowe i konkluzje z nich płynące, w przekonaniu Prokuratora, uzasadniały wniesienie aktu oskarżenia. To, że, wydany na skutek wniesionego przez pozwanego aktu oskarżenia, wyrok skazujący Sąd Rejonowy został uchylony: „(...) a ostatecznie powód został prawomocnie uniewinniony nie oznacza automatycznie, iż zachowanie pozwanego było bezprawne (niezgodne z prawem).” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19.02.2013 r I ACa 732)12). Należy również wskazać, że: „Przesłanka bezprawności ujęta w art. 417 § 1 k.c. oznacza niezgodność działania lub zaniechanie z konstytucyjnie rozumianymi źródłami prawa. Zgodne z prawem czynności organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości związane z wypełnianiem ich ustawowych obowiązków nie nabierają charakteru działań nielegalnych tylko przez to, że postępowanie karne zostaje zakończone uniewinnieniem.” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 maja 2013 r. I ACa 351)13).

Uniewinnienie powoda nie może również samoczynnie wskazywać, że postępowanie karne toczyło przy oczywistym braku podstaw oskarżenia. Zachowanie S. Ś., polegające na udaremnieniu postanowienia prokuratora o zabezpieczeniu przysługującej mu wierzytelności, pomimo uznania przez Sąd, za niewypełniające znamion przestępstwa, było obiektywnie niezgodne z prawem. Oceny tej nie może zmienić fakt, na który powołuje się powód, a polegający na tym, że pomimo sprzeciwu prokuratora, Sąd Apelacyjny nadał wyrokowi zasądzającemu zabezpieczoną wierzytelność, klauzulę wykonalności. Argument powoda, że potwierdziło to jego prawo do egzekucji jest irracjonalny. Wskazać należy, że w sprawach z zakresu prawa pracy wyrokowi sądu pierwszej instancji zasądzającemu świadczenie na rzecz pracownika, w stosunku do którego sąd drugiej instancji oddalił apelację zakładu pracy Sąd ten nadaje z urzędu klauzulę wykonalności w dniu ogłoszenia wyroku (art. 477⁶ § 1 i 3 k.p.c.) Sąd odwoławczy nie bada nic poza przesłankami wymienionymi w tymże przepisie. Zwłaszcza nie jest uprawniony do sprawdzania tego czy istnieją jakieś przeszkody do prowadzenia egzekucji z wierzytelności zasądzonej wyrokiem sądu I instancji. Jeżeli spełnione są przesłanki wymienione w przepisie Sąd jest zobligowany do nadania klauzuli wykonalności. Nie jest rolą sądu w postępowaniu klauzulowym czuwanie nad tym, żeby postanowienie Prokuratora zostało wykonane. Obowiązek jego przestrzegania ciążył na powodzie, o czym ten, jako człowiek wykształcony, od wielu lat zajmujący kierownicze stanowiska, dysponujący chociażby podstawową wiedzą prawną, powinien zdawać sobie sprawę. Powód mógł, także przewidzieć, że jego zachowanie spowoduje szereg negatywnych konsekwencji. Właściwym sposobem na polemizowanie z postanowieniem Prokuratora było jego zaskarżenie/wniosek o uchylenie, a nie ignorowanie. Nie trzeba być prawnikiem, żeby wiedzieć, że zabezpieczenie Prokuratora miało służyć temu, żeby wierzytelność przysługująca powodowi nie trafiła do jego rąk. Zachowanie powoda, już przy pierwszej ocenie, pozostawało w sprzeczności z prawem, a prowadzący sprawę prokurator uznał, że wypełniało ono znamiona przestępstwa oszustwa. To, że ocena prawnokarna zachowania powoda nie była jednoznaczna i powodowała problemy, potwierdził wyrok skazujący zapadły w pierwszej instancji, podczas pierwszego rozpoznania spraw. Nie można zatem uznać, że postępowanie karne toczyło się bez żadnych podstaw, co czyniłoby je bezprawnym. Kończąc rozważania w tym zakresie

należy zacytować wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2012 roku IV CSK 165/12 Lex nr 1231327 w którym Sąd ten stwierdził, że:

„Czynności organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości związane z wypełnianiem ich ustawowych obowiązków nie mają charakteru działań niezgodnych z prawem także wtedy, gdy przeprowadzone postępowanie karne zakończyło się wydaniem prawomocnego wyroku uniewinniającego. Obywatele muszą bowiem w interesie ochrony dobra wspólnego, jakim jest bezpieczeństwo publiczne, ponosić ryzyko związane z legalnym wdrożeniem postępowania karnego. Nie ulega więc wątpliwości, że jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, wszczęcie śledztwa lub dochodzenia jest działaniem zgodnym z prawem.”

Należy również zauważyć, że postępowanie karne prowadzone przeciwko powodowi było tylko jedną z przyczyn wystąpienia skutku w postaci „wykluczenia powoda z życia zawodowego i politycznego”. Niewątpliwie, na co wskazuje sam powód, ogromną rolę w tej sprawie odegrały miejscowe media i przyjęty przez nie sposób przekazania informacji o toczącym się procesie, ale także sprawa (...)06 nadal tocząca się w Sądzie Rejonowym w Częstochowie, której bieg niewątpliwie nie pozostaje bez wpływu na społeczny odbiór powoda. Niezrozumiałe jest stanowisko powoda, który uważa, że wniesienie i popieranie aktu oskarżenia przez Prokuraturę w powyższej sprawie było zgodne z prawem (k. 91), mimo, że od początku uważał i nadal uważa, że sprawa zakończy się wyrokiem uniewinniającym, natomiast w sprawie objętej roszczeniami pozwu, powód uważa, że sporządzenie aktu oskarżenia było zupełnie bezpodstawne i niezgodne z prawem, a równocześnie obawiał się i nie był pewien rozstrzygnięcia sądowego w tej materii.

Konkludując należy wskazać, że działań Prokuratury, skoro opierały się na obowiązujących przepisach prawa nie można oceniać jako bezprawnych. Wyklucza to przyjęcie odpowiedzialności Skarbu Państwa zarówno na podstawie art. 24 k.c. jak i art. 417 k.c. Brak również podstaw do przypisania pozwanemu odpowiedzialności opartej o zasady słuszności (art. 417² k.c.). Przede wszystkim należy zaznaczyć, że odpowiedzialność oparta o powołany przepis dotyczyć może wyłącznie szkody powstałej na osobie. W grę wchodziłaby tu zatem jedynie odpowiedzialność Skarbu Państwa za rozstrój zdrowia, który w ocenie powoda jest skutkiem prowadzonego wobec niego postępowania. Powód jednak nie wykazał, że pomiędzy wystąpieniem u niego licznych schorzeń zdrowotnych, a działaniami pozwanego istnieje związek przyczynowo - skutkowy. Same twierdzenie powoda, jak zauważono wyżej, nie są wystarczające dla uznania, że jego aktualny stan zdrowia jest wywołany przez toczące się postępowanie.

Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania w oparciu o zasady słuszności (art. 102 k.p.c. i art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Wydając takie rozstrzygnięcie Sąd miał na względzie zarówno aktualną sytuację majątkową i życiową powoda jak również subiektywne przekonanie powoda o słuszności jego roszczenia. Powód niewątpliwie miał podstawy do tego, żeby czuć się „pokrzywdzonym” w związku z postawieniem mu zarzutów za czyn, który okazał się nie podlegać represji karnej. Dodatkowo należy wskazać, że wkładanie na powoda obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez pozwanego, w sytuacji gdy to jego działania, w ocenie powoda, były źródłem krzywdy powoda, było sprzeczne z poczuciem sprawiedliwości.

Sąd przyznał na rzecz reprezentującego powoda radcy prawnego kwotę 3600 zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez niego z urzędu (§ 6 pkt. i §2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz.U.2013.490.j.t).